

Navn: Emil Kirkegaard
Årskortnr. 20103300
Hold nr. 10
Det stillede spørgsmål ”4. Sammenlign målsætning og metode af
skepticismen hos hhv. Sextus Empiricus og Descartes i den 1. meditation.”
Omfang: ca. 9500 tegn.

Skriveøvelse 3

Indledning

I dette essay vil jeg fokusere på hvad Descartes skrev i den første meditation i hans værk *Meditationes de prima philosophia, in qua Dei existentia et animæ immortalitas demonstratur* typisk kaldet *Meditations on First Philosophy* (forkortet MFP), og hvad Sextus Empiricus skrev i værket *Pyrrhōneioi hypotypōseis* ofte kaldet *Outlines of Pyrrhonism* (forkortet PH).

Essayet vil forløbe således: Først forklarer jeg metoden og målsætningen for Sextus Empiricus' skepticisme, derefter forklarer jeg metoden og målsætningen for Descartes' skepticisme. Til sidst sammenligner vil jeg deres metode og mål.

Sextus Empiricus' skepticisme

Uenighed og tolkninger

Indledningsvis vil jeg bemærke at der generelt ikke er enighed om hvad Sextus Empiricus mente da han skrev PH (Katja Vogt (2010), Harold Thorsrud (2004)). Siden at jeg ikke har plads til at diskutere de forskellige tolkninger af hans værk, så har jeg valgt en tolkning, den første jeg kom på da jeg læste værket. Min tolkning er meget barmhjertig (cf. en. the principle of charity).

Metode og målsætning

Målet for Sextus Empiricus er at få sindsro (en. "peace of mind", el. (græsk) "ataraxia"). Dette opnår man ved at udsætte sin dom om noget er rigtigt eller forkert (en. suspend judgment). Sextus Empiricus' teori er at en grund til at man ikke har sindsro er at man både har kendskab til gode argumenter for at noget er sandt og for at den samme ting er falsk. Herefter er sindet i tvivl og det er dette som forårsager manglen på sindsro. Han giver også andre begrundelser for kausal-sammenhængen mellem at have troer (flertal af tro) og det ikke at have sindsro.

Dog er dette besværliggjort ved at man ikke blot direkte kan forsøge at åbne sindsro og få det. Sextus Empiricus forklarer hvordan skeptikeren først startede ud med ikke at have sindsro fordi at han ikke vidste hvad der var sandt og falsk. Derefter begyndte skeptikeren at filosofere for at finde ud af hvad der var sandt og hvad der var falsk. Da skeptikeren fandt ud af at der var forskellige inkonsistente holdninger og at det var umuligt at finde ud af hvilken en som var rigtig, så udsatte skeptikeren dommen. Da skete det at skeptikeren opnåede sindsro. Betragt følgende citat fra PH

"We always say that as regards belief the Skeptic's goal is ataraxia, and that as regards things that are unavoidable it is having moderate pathos. For when the Skeptic set out to philosophize with the aim of assessing his phantasiai – that is, of determining which are true and which are false so as to achieve ataraxia – he landed in a controversy between positions of equal strength, and, being unable to resolve it, he suspended judgment. But while he was thus suspending judgment there following by chance the sought-after ataraxia as regards belief."

Sextus Empiricus ideer om sindsro minder i stor grad om Zen-buddhismes ideer om samme som Thorsud (2004) også bemærker

"It is a strikingly Zen-like point: one cannot intentionally acquire a peaceful, tranquil state but must let it happen as a result of giving up the struggle."

Spørgsmålet om tolkning er relevant når man forsøger at finde ud af præcis hvilke ting man bør udsætte sin dom om. Nogle mener at Sextus Empiricus mente at man skulle udsætte den om alting, og andre mener at han mente at man kun skulle udsætte den om nogle ting. Min tolkning er den sidste. Jeg forstår ham således at han ønsker at vi skal udsætte vores domme om hvad tings natur er, modsat hvad Platon og Aristoteles gør. Denne tolkning er inspireret af passager i PH som

”As I previously indicated, I have made this comparison for good measure, having sufficiently shown, I think, that we cannot prefer our own phantasiai to those of non-rational animals. But if the non-rational animals are not less worthy of belief when it comes to deciding about phantasiai, and the phantasiai differ depending on the variety of animals, then although I shall be able to say how each of the external objects appear to me, I shall be forced, for the reasons above, to suspend judgment as to how it is in nature.”

Descartes' Skepticisme

Metode og målsætning

Målet for Descartes er at finde sandheden. Han er kommet i tvivl om mange af de ting som han er opdraget til at tro og som er normale at tro i hans samfund. Dette kom han fordi at han i ni år rejste rundt for at få et godt kendskab til de mange forskellige traditioner som findes rundt omkring i verden. Descartes skrev i værket *Discours de la méthode* (en. ”*Discourse on Method*”)

”So for nine years I did nothing but ram hither and thither, trying to be a spectator rather than an actor in all the comedies which the world displays. I considered the manners and customs of other men, and found nothing to give me settled convictions. I noticed in people's beliefs and customs as much diversity as I had earlier noticed in the views of philosophers. So much was this so, that I learned not to

believe too firmly anything that I had been convinced of only by example and custom. I thus gradually freed myself from many errors that may obscure the light of nature in us and make us less capable of hearing reason. But after spending these years in the study of the book of the world and in trying to gain experience, the day came when I resolved to make my studies within myself, and use all of the powers of my mind to choose the path that I must follow.”

Descartes kom altså i tvivl om alt hvad han havde lært fra traditioner og eksempler. Målet var stadig at finde sandheden, så Descartes måtte opfinde en metode til at finde sandheden.

Metoden han opfandt var at 'nedbryde hele sit verdensbillede' og 'starte forfra fra et sikkert fundament'. Her er hans egne ord i den første meditation

”I realized that it was necessary, once in the course of my life, to demolish everything completely and start again right from the foundations if I wanted to establish anything at all in the sciences that was stable and likely to last.”

Descartes ville dog kun bortkaste de holdninger som han kunne betvivle, så han gik i gang med at undersøge hvilke holdninger som kunne betvivles og hvilke som ikke kunne. Det er her hans berømte bemærkninger om drømme kan findes. Descartes ræsonnerer at hans sanser har snydt ham før i tiden, og han derfor har grund til at tro at de vil snyde ham igen, og at han derfor har grund til at tvivle på alting som han har lært via sine sanser. Han sætter påstande som han anser som sikre fra geometrien (og lign.) op som den standard som alle påstande bør følge hvis man bør tro på dem, og siden at de påstande han har lært via sanserne ikke lever op til dette krav, så bør han ikke tro på dem. Efter dette forsøger han at finde påstande som lever op til kravet, nemlig, at de ikke kan betvivles. Det er her at Descartes mener at påstanden om at man selv findes ikke kan betvivles. For hvis han tvivler på påstanden, så tænker han, og hvis han tænker, så findes han.

Sammenligning af Sextus Empiricus' skepticisme og Descartes' skepticisme

Efter at have klargjort hvad metoden og målsætningen er i de to ovennævnte former for skepticisme, så vil jeg nu sammenligne dem.

Målsætning

Sextus Empiricus' målsætning er at opnå sindsro mens at Descartes målsætning er at finde sandheden. Så deres mål er ikke det samme. Det er pudsigt hvor godt Sextus Empiricus' beskrivelse af skeptikeren passer på Descartes (som legede skeptiker for en stund). Dog var det for Descartes ikke nok blot at udsætte sin dom om ting, han ville stadig finde ud af sandheden.

En anden detalje er at Descartes i sin skepticisme antog at alle hans tidligere troer var forkerte mens at Sextus Empiricus blot stoppede med at have de troer. Om Descartes faktisk forsøgte at finde sandheden for at åbne sindsro (således som Sextus Empiricus skriver om skeptikeren) ved jeg ikke.

Metode

Det er svært at sammenligne deres metoder da målene er forskellige. Alligevel er der nogle ting man kan bemærke. Når Sextus Empiricus læste om en påstand og fandt ud af at der herskede stor tvivl om påstandens sandhed blandt mennesker (og filosoffer), så stoppede han med at tro på påstanden eller dens negation. Når Descartes læste om en påstand og fandt ud af at der herskede stor tvivl blandt mennesker (og filosoffer) om rigtigheden af påstanden, så stoppede han med at tro på den eller dens negation indtil at han kunne enten bekræfte eller afkræfte påstanden med sikkerhed. Descartes 'tog altså et ekstra skridt' fordi at hans motiv var anderledes.

Litteratur

Primær

Rene Descartes, *Meditationes de prima philosophia, in qua Dei existentia et animæ immortalitas demonstratur*, i L. P. Pojman, 2003 (2nd ed.)

Rene Descartes, *Discours de la méthode*, i L. P. Pojman, 2003 (2nd ed.)

Sextus Empiricus, *Pyrrhōneioi hypotypōseis*, i L. P. Pojman, 2003 (2nd ed.)

Sekundær

Katja Vogt, "Ancient Skepticism", The Stanford Encyclopedia of Philosophy (Summer 2010 Edition), Edward N. Zalta (ed.),

<http://plato.stanford.edu/archives/sum2010/entries/skepticism-ancient>

Harold Thorsrud, "Ancient Greek Skepticism", The Internet Encyclopedia of Philosophy (IEP), 2004, <http://www.iep.utm.edu/skepanci/>

Justin Skirry, "René Descartes (1596—1650): Overview", The Internet Encyclopedia of Philosophy (IEP), 2008, <http://www.iep.utm.edu/descarte/>

David A. Truncellito, "Epistemology", The Internet Encyclopedia of Philosophy (IEP), 2007, <http://www.iep.utm.edu/epistemo/>